

গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

(অসম, নাগালেণ্ড, মিজোৰাম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উচ্চ ন্যায়ালয়)

ফৌজদাৰী আপীল(জে)/৪৮/২০২০

১। বাবা ওৰফে খুমটাই বৰা পিতা- স্বৰ্গীয় বলিন বৰা,

গাঁও নং ১, বাবুআটি, থানা-চিলাপথাৰ, জিলা- ধেমাজী, অসম, আপীলকাৰী

-বনাম-

১। অসম চৰকাৰ যাক অসমৰ লোক অধিবক্তাৰ জৰিয়তে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা হৈছে।

আপীলকাৰীৰ হৈ: শ্ৰী এম. দত্ত, এমিকাছ কুৰি (ন্যায়মিত্ৰ)

প্ৰতিপক্ষৰ হৈ: শ্ৰীমতী এছ. জাহান, অতিৰিক্ত লোক অধিবক্তা

ৰায়দানৰ তাৰিখ: ০৬.০৫.২০২৪

মহামান্য ন্যায়াধীশ শ্ৰী মৃদুল কুমাৰ কলিতা

ৰায়

১. আপীলকাৰীৰ হৈ বিজ্ঞ ন্যায়মিত্ৰ এম. দত্ত, লগতে ৰাজ্যৰ হৈ বিজ্ঞ অতিৰিক্ত চৰকাৰী অধিবক্তা শ্ৰীমতী এছ. জাহানৰ যুক্তি সমূহ শুনা হ'ল।

২. এই ফৌজদাৰী আপীলখন শ্ৰী বাবা ওৰফে খুমটাই বৰাই ধেমাজীৰ জিলা কাৰাগাৰৰ অধীক্ষকৰ জৰিয়তে জিলা ন্যায়াধীশ ধেমাজীৰ আদালতে ১০৮(ডিএইচ)/২০১৪ নং সত্ৰ গোচৰত ২৯.০৮.২০১৯ তাৰিখে দিয়া ৰায়দানক প্ৰত্যাহ্বান জনাই দাখিল কৰা আপীল আবেদন লাভ কৰি পঞ্জীয়ন কৰা হৈছে। উক্ত গোচৰত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীক ভাৰতীয়

দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০৪ দ্বিতীয় খণ্ডৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰি ৭ বছৰৰ বাবে সশ্রম কাৰাদণ্ড আৰু ২০০০/- টকাৰ জৰিমনা বিহা হৈছে আৰু জৰিমনা অনাদায়ে দুমাহৰ অতিৰিক্ত সশ্রম কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰা হৈছে।

৩. এই ফৌজদাৰী আপীলৰ বিবেচনাৰ বাবে প্ৰাসংগিক তথ্যসমূহ চমুকৈ তলত দিয়া ধৰণৰ:-

(i) ৩০.০৩.২০০৯ তাৰিখে শ্ৰীমতী জুনমনি বৰাই চিলাপথাৰ থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াক এখন এজাহাৰ দাখিল কৰি অভিযোগ কৰে যে ২৯.০৩.২০০৯ তাৰিখে নিশা প্ৰায় ৮.০০ বজাত তেওঁৰ ভাতৃ খুমটাই বৰা (বৰ্তমানৰ আপীলকাৰী) আৰু তেওঁৰ পিতৃ বলিন বৰা তেওঁলোকৰ ঘৰত কাজিয়া কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও অভিযোগ কৰা হৈছিল যে কাজিয়াৰ সময়ত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ পিতৃক কুঠাৰৰ মুক মূৰেৰে আঘাত কৰে যাৰ ফলত তেওঁৰ গুৰুতৰ আঘাত হয়। এজাহাৰকাৰীৰ পিতৃক লগে লগে চিকিৎসালয়লৈ লৈ যোৱা হয়।

(ii) উক্ত এজাহাৰ লাভ কৰাৰ লগে লগে চিলাপথাৰ থানাৰ গোচৰ নং ৮৫/২০০৯ ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৫/৩০৭ৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰি তদন্ত আৰম্ভ কৰা হয়। তদন্তৰ সময়ত ৩০/০৩/২০০৯ তাৰিখে এজাহাৰকাৰীৰ পিতৃয়ে আঘাতপ্ৰাপ্ত অৱস্থাত মৃত্যুবৰণ কৰে আৰু গোচৰটোত ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০২ নং ধাৰা সংযোজন কৰা হয়।

(iii) তদন্ত সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০২ নং ধাৰাত অভিযোগনামা দাখিল কৰা হয়।

(iv) এই গোচৰটো সত্ৰ আদালতৰ দ্বাৰা বিশেষভাৱে বিচাৰযোগ্য হোৱাৰ বাবে কমিটেল আদালত অৰ্থাৎ ধেমাজীৰ ১ম শ্ৰেণীৰ বিদ্বান ন্যায়িক দণ্ডাধীশৰ আদালতে ধেমাজীৰ বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়ধীশৰ আদালত লৈ প্ৰেৰণ কৰে। আপীলকাৰীয়ে জামিনত থাকি বিচাৰৰ সন্মুখীন হৈছিল।

(v) ০৫.০১.২০১৫ তাৰিখে বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০৭/৩০২ ধাৰাত অভিযোগ উত্থাপন কৰা হয়। একেখিনি কথা তেওঁক পঢ়ি বুজাই দিয়াৰ পিছত তেওঁ নিজকে নিৰ্দোষী বুলি কয় আৰু বিচাৰৰ সন্মুখীন হ'বলৈ দাবী কৰে।

(vi) বিচাৰৰ সময়ত গোচৰীয়া পক্ষই বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত অভিযোগৰ ভিত্তিত হয় (০৬)জন সাক্ষীক পৰীক্ষা কৰে। আপীলকাৰীক ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইন, ১৯৭৩ৰ ৩১৩ নং ধাৰাত পৰীক্ষা কৰা হৈছিল, য'ত তেওঁ গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষীসকলৰ সত্যতা অস্বীকাৰ কৰিছিল আৰু নিজকে নিৰ্দোষী বুলি কৈছিল। তেওঁ নিজৰ পক্ষত

কোনো সাক্ষ্য প্ৰদান কৰা নাছিল। কিন্তু এই আপীলত বিবাদিত ৰায়দানৰ দ্বাৰা আপীলকাৰীক দোষী সাব্যস্ত কৰি শাস্তি প্ৰদান কৰা হয়, যিটো ইতিমধ্যে ওপৰত ২ নং অনুচ্ছেদত বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

৪. এই আপীলত নিৰ্ধাৰণ কৰিবলগীয়া কথাটো হ'ল বিচাৰ আদালতে আপীলকাৰী শ্ৰী বাবা বৰা ওৰফে কুমতাই বৰাক ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ধাৰা ৩০৪ দ্বিতীয় খণ্ডৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰি শাস্তি দিয়াটো সঠিক আছিল নেকি?

৫। দুয়োপক্ষৰ বিদ্বান অধিবক্তাই দিয়া যুক্তিসমূহ বিবেচনা কৰাৰ আগতে গোচৰৰ নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্যসমূহ চাওঁ আহক।

৬. অভিযোজন পক্ষৰ ১ নং সাক্ষী শ্ৰী বুলু শইকীয়াই সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ আপীলকাৰীৰ পিতৃক কোনোবাই হত্যা কৰা বুলি গম পোৱাৰ পিছত আপীলকাৰীৰ ঘৰলৈ গৈছিল। আপীলকাৰীৰ ঘৰত আৰক্ষীয়ে তেওঁক এখন কাগজত চহী কৰিবলৈ ক'লে, যিখন প্ৰদৰ্শক-১ত প্ৰদৰ্শিত হয়, কিন্তু উক্ত কাগজখনত কি লিখা আছিল সেই বিষয়ে তেওঁ অৱগত নহয়। এই সাক্ষীক প্ৰতিপক্ষই জেৰা কৰা নাছিল।

৭. অভিযোজন পক্ষৰ ২ নং সাক্ষী শ্ৰী প্ৰভাত শইকীয়াই সাক্ষ্যত কৈছে যে কিছুমান শিশুৱে তেওঁক কৈছিল যে আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ পিতৃক কুঠাৰেৰে হত্যা কৰিছিল। যেতিয়া তেওঁ আপীলকাৰীৰ ঘৰলৈ গৈছিল, তেতিয়া আৰক্ষীয়ে কুঠাৰখন জব্দ কৰিছিল আৰু এখন জব্দনামা প্ৰস্তুত কৰিছিল, যাক অভিযোজন পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে প্ৰদৰ্শক-১ হিচাপে প্ৰদৰ্শন কৰিছে, য'ত তেওঁৰ স্বাক্ষৰ প্ৰদৰ্শক-২ হিচাপে প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে। জেৰাৰ সময়ত তেওঁ প্ৰতিপক্ষৰ এই কথা অস্বীকাৰ কৰে যে আপীলকাৰীয়ে বলিন বৰাক কুঠাৰেৰে হত্যা কৰাৰ কথা তেওঁক কোনেও কোৱা নাছিল।

৮. অভিযোজন পক্ষৰ ৩ নং সাক্ষী শ্ৰী কৃষ্ণ কান্ত শইকীয়াই সাক্ষ্যত কৈছে যে শ্ৰীমতী জুনমনি বৰাই (অভিযোজন পক্ষৰ ৪ নং সাক্ষী) তেওঁক জনাইছিল যে আপীলকাৰী আৰু তেওঁৰ পিতৃৰ মাজত কাজিয়া হৈছিল, য'ত আপীলকাৰীৰ পিতৃ অৰ্থাৎ বলিন বৰাই আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল। অভিযোজন পক্ষৰ ৩ নং সাক্ষীয়েও সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁক আপীলকাৰীৰ পিতৃক ধেমাজী অসামৰিক চিকিৎসালয়লৈ লৈ যাবলৈ অনুৰোধ কৰা হৈছিল, সেই অনুসৰি তেওঁ বলিন বৰাক ধেমাজী অসামৰিক চিকিৎসালয়লৈ লৈ গৈছিল। তেওঁ লগতে সাক্ষ্যত কৈছে যে পিছদিনা তেওঁ গম পাইছিল যে আহত বলিন বৰাক চিকিৎসালয়ত মৃত্যু হৈছে। জেৰাৰ সময়ত অভিযোজন পক্ষৰ ৩ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ ঘটনাটো দেখা নাছিল আৰু তেওঁ নিজেও আহত বলিন বৰাক একো সোধা নাছিল।

৯. অভিযোজন পক্ষৰ ৪ নং সাক্ষী শ্ৰীমতী জুম্মনি বৰাই এই গোচৰৰ প্ৰথম সাক্ষী হিচাপে কৈছে যে আপীলকাৰী তেওঁৰ জ্যেষ্ঠ ভাতৃ আৰু মৃত বলিন বৰা তেওঁৰ পিতৃ আছিল। তেওঁ লগতে সাক্ষ্যত কৈছে যে বিচাৰ আদালতত সাক্ষ্য দিয়াৰ প্ৰায় ছয় (৬) বছৰ আগতে এই ঘটনা সংঘটিত হৈছিল। তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে ঘটনাৰ তাৰিখত তেওঁ তেওঁৰ পিতৃৰ চিঞৰ বাখৰ শুনি ঘৰৰ পৰা ওলাই আহি তেওঁৰ পিতৃক আঘাতপ্ৰাপ্ত অৱস্থাত দেখা পায় যিয়ে তেওঁক কয় যে আপীলকাৰীয়ে তেওঁক আঘাত কৰিছে। তেওঁ আৰু সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁৰ পিতৃক তেওঁলোকে ধেমাজী অসামৰিক চিকিৎসালয়লৈ লৈ গৈছিল, য'ত তেওঁৰ আঘাতৰ বাবে মৃত্যু হৈছিল। পিছত তেওঁ এজাহাৰ দাখিল কৰে, যিটো প্ৰদৰ্শক-২ হিচাপে আৰু তেওঁৰ স্বাক্ষৰ প্ৰদৰ্শক-২ (১) হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয়। তেওঁ লগতে সাক্ষ্যদান কৰে যে আৰক্ষীয়ে সেই কুঠাৰখন জব্দ কৰিছিল যাৰ দ্বাৰা আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ পিতৃক আক্ৰমণ কৰিছিল। তেওঁ জব্দ কৰা তালিকাখন প্ৰদৰ্শক-১ হিচাপে আৰু তাৰ ওপৰত তেওঁৰ স্বাক্ষৰ প্ৰদৰ্শক-১ (৩) হিচাপে প্ৰদৰ্শন কৰে। তেওঁ জব্দ কৰা কুঠাৰখনো প্ৰদৰ্শক-১ হিচাপে প্ৰদৰ্শন কৰে। প্ৰতিপৰীক্ষাৰ সময়ত, বিদ্বান প্ৰতিৰক্ষা অধিবক্তাই উত্থাপন কৰা উত্তৰসূচক(suggestive) প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ তেওঁ ঋণাত্মক দিছিল।

১০. গোচৰটোৰ তদন্তকাৰী বিষয়া অভিযোজন পক্ষৰ ৫ নং সাক্ষী শ্ৰী ইন্দ্ৰেশ্বৰ হাজৰিকাই সাক্ষ্যত কৈছে যে, ৩০.০৩.২০০৯ তাৰিখে তেওঁক চিলাপথাৰ থানাত আৰক্ষীৰ সহকাৰী উপ-পৰিদৰ্শক হিচাপে কৰ্মৰত আছিল আৰু সেইদিনা শ্ৰীমতী জুম্মনি বৰাই অন্যান্য বিষয়ৰ লগতে এখন এজাহাৰ দাখিল কৰিছিল য'ত অভিযোগ কৰিছিল যে আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ পিতৃক আক্ৰমণ কৰিছিল আৰু তেওঁৰ ব্যক্তিক গুৰুতৰ আঘাত দিছিল। অভিযোজন পক্ষৰ ৫ নং সাক্ষীয়ে লগতে সাক্ষ্যত কৈছে যে, এজাহাৰ লাভ কৰাৰ পিছত চিলাপথাৰ থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াই তেওঁক প্ৰাথমিক তদন্ত চলাবলৈ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিছিল। তেওঁ লগতে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ ঘটনাস্থলী পৰিদৰ্শন কৰিছিল, মানচিত্ৰৰ অংকন কৰিছিল আৰু সাক্ষীসকলৰ জৱানবন্দী লিপিবদ্ধ কৰিছিল। তেওঁ বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বক্তব্যও লিপিবদ্ধ কৰিছিল, য'ত তেওঁ নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰিছিল। তদন্তৰ সময়ত আহত বলিন বৰাৰ চিকিৎসালয়ত আঘাতৰ বাবে মৃত্যু হয় আৰু গোচৰটোত ইণ্ডিয়ান পেনাল কাডৰ ৩০২ ধাৰা সংযোজন কৰা হয়। গোচৰীয়া পক্ষৰ ৫ নং সাক্ষীয়ে কৈছে যে এছ. আই. দুৰ্গেশ্বৰ গগৈয়ে মৃতদেহৰ ওপৰত চুৰংহাল কৰিছিল আৰু তাৰ পিছত মৃতকৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা হৈছিল। গোচৰীয়া পক্ষৰ ৫ নম্বৰ সাক্ষীয়ে এই কথাও সাক্ষ্যত কৈছে যে বদলি হোৱাৰ সময়ত তেওঁ চিলাপথাৰ থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াক গোচৰ পঞ্জী গতাই দিছিল। তেওঁ এই কথাও সাক্ষ্যত কৈছে যে তদন্ত সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ৩০২ ধাৰাত অভিযোগনামা দাখিল কৰা হৈছিল। তেওঁ মানচিত্ৰৰ অংকন প্ৰদৰ্শক-৩ হিচাপে আৰু প্ৰদৰ্শক-৩(১) হিচাপে স্বাক্ষৰ প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। তেওঁ জব্দ কৰা কুঠাৰখনো প্ৰদৰ্শক-১ হিচাপে

প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। তেওঁ অভিযোগনামা প্ৰদৰ্শক-৪ হিচাপে আৰু কুলাধৰ কোঁৱৰৰ স্বাক্ষৰ প্ৰদৰ্শক-৪(১) হিচাপে প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

১১. জেৰাৰ সময়ত অভিযোজন সাক্ষী নং-৫ এ সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ ৩০.০৩.২০০৯ তাৰিখে পুৱা প্ৰায় ১১.০০ বজাত ঘটনাস্থলীলৈ গৈছিল। তেওঁ লগতে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ মানচিত্ৰত উল্লেখ কৰা ধৰণে ঘটনাস্থলীত প্ৰতিবেশীসকলৰ বক্তব্য লিপিবদ্ধ কৰা নাছিল। তেওঁ লগতে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ মৃতক আঘাতপ্ৰাপ্ত অৱস্থাত মৃত্যু হোৱা চিকিৎসালয়লৈ যোৱা নাছিল। তেওঁ মৃতকৰ মৃত্যুৰ পূৰ্বে অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ৰ বক্তব্য লৈছিল যদিও পিতৃৰ মৃত্যুৰ পিছত অভিযোগকাৰীৰ বক্তব্য পুনৰ লিপিবদ্ধ কৰা নাছিল। বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীয়ে অপৰাধৰ অপ্তটো দাখিল কৰাৰ সময়ত জন্ম কৰা নাছিল বুলি কোৱা কথা(Suggestion) তেওঁ অস্বীকাৰ কৰে। অপৰাধৰ অপ্তটো পৰীক্ষাৰ বাবে ফৰেনছিক বিজ্ঞান পৰীক্ষাগাৰ (এফ এছ এল)লৈ প্ৰেৰণ কৰা নাছিল বুলিও তেওঁ সাক্ষ্যদান কৰে। আপীলকাৰীৰ স্বীকাৰোক্তি হেঁচাত লাভ কৰা বুলি কোৱা কথা তেওঁ অস্বীকাৰ কৰে।

১২. মৃতকৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা অভিযোজন সাক্ষী-৬, ডাঃ অনুপ দত্তই সাক্ষ্যত কৈছে যে ৩১.০৩.২০০৯ তাৰিখে তেওঁক ধেমাজি অসামৰিক চিকিৎসালয়ত চিকিৎসা আৰু স্বাস্থ্য বিষয়া-১ হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হৈছিল। তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে সেইদিনা তেওঁ ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ৩২৫/৩০৭ ধাৰাত পঞ্জীয়ন কৰা শিলাপথাৰ থানাৰ গোচৰ নং ৮৫/২০০৯ৰ সন্দৰ্ভত বলিন বৰা নামৰ প্ৰায় ৫০ বছৰ বয়সৰ পুৰুষ এজনৰ মৃতদেহৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা সম্পন্ন কৰিবলৈ আৰক্ষীৰ ৰিকুইজিচন লাভ কৰিছিল। মৃতদেহটো এজন মুনিৰাম দুৱাৰে চিনাক্ত কৰিছিল। সেই অনুসৰি অভিযোজন সাক্ষী-৬ য়ে উক্ত মৃতদেহটোৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা সম্পন্ন কৰিছিল। পৰীক্ষাৰ সময়ত তেওঁ তলত দিয়া তথ্যসমূহ পাইছিল:

“-বাহ্যিক ৰূপ: দুয়োটা পাৰ্শ্বগঠনকাৰী হাড়ৰ ওপৰত এটা কটা ঘা আছে, যাৰ আকাৰ প্ৰায় ৩ ইঞ্চি x ২ ইঞ্চি।

ক্ৰেনিয়াম আৰু স্পাইনেল কেনেল- স্কেলপ খোলাৰ পিছত - ঘাঁৰ অংশৰ তলত প্ৰায় ৪ ইঞ্চি x ২ ইঞ্চি হেমাটমা হয়।
সোঁ পেৰিটেল হাড়ত ডিপ্ৰেছড ফ্ৰেক্চাৰ হয়। এই পেৰিটেল হাড়ৰ তলত ৪ ইঞ্চি x ৩ ইঞ্চি আকাৰৰ হেমাটমা সোঁ পেৰিটেল মগজুৰ পদাৰ্থত পোৱা যায়।

স্পাইনেল কেনেল, থোৰাক্স, পেট আৰু অন্যান্য অংগ স্বাভাৱিক।

অভিযোজন সাক্ষী নং-৬ এ মতামত দিছিল যে মৃত্যুৰ কাৰণ স্নায়ুজনিত শ্বক আছিল। তেওঁ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন প্ৰদৰ্শক-৫ হিচাপে আৰু তেওঁৰ স্বাক্ষৰ প্ৰদৰ্শক-৫(১) হিচাপে প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। জেৰাৰ সময়ত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদনত মৃতকৰ মৃত্যুৰ সময় উল্লেখ কৰা হোৱা নাছিল।

১৩. ১৯৭৩ চনৰ ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩১৩ নং ধাৰাৰ অধীনত কৰা সোধপোছৰ সময়ত আপীলকাৰীয়ে গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষীসকলৰ সাক্ষ্যৰ সত্যতাক অস্বীকাৰ কৰে আৰু নিজকে নিৰ্দোষী বুলি কয় যদিও তেওঁ নিজৰ পক্ষত কোনো সাক্ষ্য প্ৰদান কৰা নাই।

১৪. বিজ্ঞ ন্যায়মিত্ৰ(এমিকাচ কুৰী) শ্ৰী এম দত্তই সাক্ষ্যত কৈছে যে, মৃতকক মাৰপিট কৰাৰ ঘটনাৰ কোনো প্ৰত্যক্ষদৰ্শী সাক্ষী নাই। তেওঁ লগতে কয় যে, তদন্তকাৰী বিষয়া (গোচৰীয় সাক্ষী-৫)ৰ সাক্ষ্যৰ বাহিৰে, কোনো সাক্ষীয়ে বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ হাতত অপৰাধৰ অস্ত্ৰ জব্দ কৰা বুলি সাক্ষ্যত কোৱা নাই। তেওঁ লগতে কয় যে, যদিও প্ৰদৰ্শক-১ হিচাপে প্ৰদৰ্শিত জব্দনামাখনত উল্লেখ আছে যে, জব্দ কৰা কুঠাৰখন বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীয়ে দেখুৱাইছিল, তথাপিও তিনিওজন জব্দনামাৰ সাক্ষী অৰ্থাৎ গোচৰীয় সাক্ষী-১, গোচৰীয় সাক্ষী-২ আৰু গোচৰীয় সাক্ষী-৪ য়ে তেওঁলোকৰ জবানবন্দীত কাৰ পৰা জব্দ কৰা কুঠাৰখন উদ্ধাৰ কৰা হৈছে সেই সম্পৰ্কে একো উল্লেখ কৰা নাই। তেওঁ দাবী কৰিছে যে কোনো সাক্ষীয়েই কোৱা নাই যে জব্দ কৰা কুঠাৰটো জব্দ কৰাৰ সময়ত আপীলকাৰীজন তেওঁৰ ঘৰত উপস্থিত আছিল ইয়াৰ উপৰিও তেওঁ লগতে দাবী কৰিছে যে জব্দ কৰা কুঠাৰটো তদন্তকাৰী বিষয়াই ফৰেনছিক পৰীক্ষাৰ বাবেও প্ৰেৰণ কৰা নাছিল আৰু সেয়েহে তেওঁ দাবী কৰিছে যে জব্দ কৰা কুঠাৰটো মৃতকক আঘাত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল বুলি দেখুৱাবলৈ ৰেকৰ্ডত কোনো পৰ্যাপ্ত প্ৰমাণ নাই।

১৫. ইয়াৰ উপৰিও তেওঁ এই কথাও উল্লেখ কৰিছে যে অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ৰ সাক্ষ্যৰ বাহিৰে য'ত তেওঁ কৈছে যে তেওঁৰ পিতৃয়ে আঘাতপ্ৰাপ্ত অৱস্থাত তেওঁক কৈছিল যে আপীলকাৰীয়ে তেওঁক আঘাত কৰিছে, বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীক জড়িত কৰিব পৰাকৈ আন কোনো তথ্য নথিত নাই। তেওঁ এই কথাও উল্লেখ কৰিছে যে অভিযোজন সাক্ষী নং-৪য়ে তদন্তৰ সময়ত কেতিয়াও তদন্তকাৰী বিষয়াৰ আগত কোৱা নাছিল যে তেওঁৰ পিতৃয়ে তেওঁক কৈছিল যে আপীলকাৰীয়ে তেওঁক আঘাত কৰিছে। তেওঁ ন্যায্যভাৱে দাখিল কৰিছে যে এই বাদ পৰা কথাটো প্ৰতিপক্ষৰ দ্বাৰা প্ৰতিপৰীক্ষাৰ সময়ত তদন্তকাৰী বিষয়াক প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰি প্ৰমাণিত হোৱা নাছিল। কিন্তু তেওঁ যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে বিচক্ষণতাৰ বাবে মৃতকে তেওঁৰ কন্যাৰ আগত দিয়া ন্যাযিক বহিৰ্ভূত মৃত্যুকালীন উক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব পৰাৰ

আগতে ইয়াৰ সমৰ্থন কৰাটো প্ৰয়োজনীয়া তেওঁ যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে এই গোচৰত মৃতকে তেওঁৰ কন্যাৰ আগত দিয়া ন্যায়িক বহিৰ্ভূত মৃত্যুকালীন উক্তি সন্দৰ্ভত কোনো সমৰ্থন নাই।

১৬. বিজ্ঞ ন্যায়মিত্ৰ গৰাকীয়ে যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰি কৈছে যে বিবাদিত ৰায়দানত বিচাৰ আদালতে কেৱল অনুমানৰ ভিত্তিতহে কিছু পৰ্যবেক্ষণ কৰিছিল। তেওঁ যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে বিচাৰ আদালতে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছে যে আপীলকাৰীজন উক্ত তাৰিখ আৰু সময়ত ঘৰত আছিল, কিন্তু সেই সম্পৰ্কে কোনো প্ৰমাণ নথিত নাই। তেওঁ যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে বিচাৰ আদালতে লক্ষ্য কৰিছে যে আপীলকাৰী আৰু তেওঁৰ পিতৃৰ মাজত কাজিয়া হৈছিল, কিন্তু এই সন্দৰ্ভত কোনো প্ৰমাণ নথিত নাই। তেওঁ যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে যদিও আপীলকাৰীয়ে এই গোচৰত কোনো নিৰ্দিষ্ট প্ৰতিৰক্ষা লোৱা নাই, তথাপিও আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে যুক্তিসংগত প্ৰমাণৰ যোগেদি দোষী সাব্যস্ত কৰাটো গোচৰীয়া পক্ষৰ দায়িত্ব আছিল, যিটো তেওঁ কৰিব পৰা নাই। ন্যায়মিত্ৰ গৰাকীয়ে যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে বিশ্বাসযোগ্য প্ৰমাণৰ অভাৱত আপীলকাৰী সন্দেহৰ লাভালাভ পোৱা আৰু তেওঁক দোষমুক্ত কৰাৰ আদেশৰ অধিকাৰী।

১৭. আনহাতে, বিদ্বান অতিৰিক্ত চৰকাৰী অধিবক্তা শ্ৰীমতী এছ জাহানে দাবী কৰিছে যে এই গোচৰত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে একমাত্ৰ নিৰ্ভৰযোগ্য প্ৰমাণ হ'ল মৃতকে তেওঁৰ কন্যা অৰ্থাৎ অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ৰ আগত মৃত্যুকালীন উক্তি য'ত তেওঁ উল্লেখ কৰিছিল যে বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীয়ে তেওঁক আঘাত কৰিছিল। কিন্তু তেওঁ ন্যায়ভাৱে দাখিল কৰিছে যে (১৯৯৯) ৮ এছচিচি ৪৫৮ত প্ৰকাশিত হেকৰুজাম চৌবা সিং বনাম মণিপুৰ ৰাজ্য গোচৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ে লক্ষ্য কৰিছে যে যদিও মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ মৌখিক ঘোষণাই দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ ভিত্তি গঠন কৰিব পাৰে, তথাপিও বিচক্ষণৰ নীতিৰ ভিত্তিত ইয়াক কাৰ্যকৰী কৰিব পৰাৰ আগতে সমৰ্থন কৰাটো প্ৰয়োজনীয়া। তেখেতে এইটোও উল্লেখ কৰিছে যে যদিও অভিযোজন সাক্ষী নং-৪য়ে চিঞৰ-বাখৰ শুনিছিল, তথাপিও তেওঁ আপীলকাৰীক ঘটনাস্থলীত দেখা সন্দৰ্ভত একো উল্লেখ কৰা নাই। তেখেতে লগতে যুক্তি দিছে যে যদিহে এই আদালতে মৃতকে তেওঁৰ সন্মুখত দিয়া ন্যায়িক বহিৰ্ভূত মৃত্যুকালীন উক্তিৰ সন্দৰ্ভত সাক্ষী নং-৪ৰ সাক্ষ্য নিৰ্ভৰযোগ্য বুলি বিবেচনা কৰে, তেন্তে বিবাদিত ৰায়দানত হস্তক্ষেপ কৰাৰ প্ৰয়োজন নহ'ব আৰু আপীলকাৰীৰ দোষী সাব্যস্তকৰণ বাহাল থাকিব।

১৮. মই দুয়োপক্ষৰ বাবে বিদ্বান অধিবক্তাই দিয়া দাখিল বিবেচনা কৰিছোঁ আৰু নথিত উপলব্ধ তথ্যসমূহ অতি সাৱধানে পঢ়িছোঁ।

১৯. যদিও, এই দেশত প্ৰযোজ্য ফৌজদাৰী আইনৰ ক্ষেত্ৰত কেইবাটাও আইন প্ৰযোজ্য, তথাপিও ফৌজদাৰী ন্যায়াবিজ্ঞানৰ এটা মৌলিক অন্তৰ্নিহিত নীতি এনে সকলো আইনত অৱশ্যেই স্থান পাই আহিছে, অৰ্থাৎ, অভিযুক্ত ব্যক্তিক অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ আগতে, তেওঁৰ দোষ সকলো যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত প্ৰমাণ কৰিব লাগিব। যদিও, অভিযুক্তজনে অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ কোনো ঘটনাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী নাথাকে, যদি পৰিস্থিতিজনিত প্ৰমাণ থাকে, যিয়ে অভিযুক্তৰ দোষৰ দিশত স্পষ্টভাৱে আঙুলিয়াই দিয়ে, তেন্তে তেওঁকো দোষী সাব্যস্ত কৰা হ'ব পাৰে। কিন্তু অভিযুক্তক দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ আগতে এনে পৰিস্থিতি সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগে। এই গোচৰত এনে পৰিস্থিতিজনিত প্ৰমাণ আছে নে নাই, যিয়ে কেৱল বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীক দোষী সাব্যস্ত কৰে আৰু বিবাদিত ৰায়দান স্থায়ী হ'ব পাৰে নে নহয়, সেইটো নিৰ্বিবাদে পৰীক্ষা কৰা যাওক।

২০. (১৯৮৪) ৪ এছচিচি ১১৬ত প্ৰকাশিত শব্দ বৰ্ধিচন্দ চৰ্দা বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ গোচৰত ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে তলত দিয়া ধৰণে মত পোষণ কৰিছে:

(১) দোষৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত ল'বলগীয়া পৰিস্থিতিসমূহ সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগিব।

ইয়াত মন কৰিবলগীয়া যে এই আদালতে ইংগিত দিছিল যে সংশ্লিষ্ট পৰিস্থিতিসমূহ প্ৰতিষ্ঠিত "হ'ব লাগিব", প্ৰতিষ্ঠিত "হ'ব পাৰে" বুলিলে নহ'ব। শিৱাজী সাহাবৰাও ববডে বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ ৰাজ্য [(১৯৭৩) ২ এছচিচি ৭৯৩ : ১৯৭৩ এছচিচি (ফৌজদাৰী) ১০৩৩ : ১৯৭৩ ফৌজদাৰী এল জে ১৭৮৩] গোচৰত এই আদালতে যিদৰে মত পোষণ কৰিছিল যে "প্ৰমাণ হ'ব লাগিব" আৰু "প্ৰমাণ হ'ব পাৰে" ৰ মাজত মাত্ৰ ব্যাকৰণগত নহয় আইনী পাৰ্থক্যও আছে: [এছচিচি দফা ১৯, পৃষ্ঠা ৮০৭: এছচিচি (ফৌজদাৰী) পৃষ্ঠা ১০৪৭]

“নিশ্চিতভাৱে, এইটো এটা প্ৰাথমিক নীতি যে আদালতে দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ আগতে অভিযুক্তজন দোষী হ'ব লাগিব আৰু কেৱল দোষী সাব্যস্ত নহ'বও পাৰে আৰু "হ'ব পাৰে" আৰু "হ'ব লাগিব"ৰ মাজৰ মানসিক দূৰত্ব দীঘলীয়া আৰু ই অস্পষ্ট অনুমানক নিশ্চিত সিদ্ধান্তৰ পৰা পৃথক কৰে।”

(২) এনেদৰে প্ৰতিষ্ঠিত তথ্যবোৰ কেৱল অভিযুক্তৰ দোষৰ অনুমানৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ হ'ব লাগে, অৰ্থাৎ, অভিযুক্তজন দোষী হোৱাৰ বাহিৰে আন কোনো অনুমানৰ ওপৰত সেইবোৰ ব্যাখ্যা কৰিব নোৱাৰিব।

(৩) পৰিস্থিতিবোৰ নিৰ্ণায়ক প্ৰকৃতি আৰু প্ৰৱণতা থকা উচিত,

(৪) ই প্রমাণ কৰিবলগীয়া অনুমানৰ বাহিৰে সকলো সম্ভাৱ্য অনুমান বাদ দিব লাগিব, আৰু (৫) প্ৰমাণৰ শৃংখল ইমানেই সম্পূৰ্ণ হ'ব লাগিব যে অভিযুক্তৰ নিৰ্দোষীতাৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ সিদ্ধান্তৰ বাবে কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তি এৰি দিব নালাগে আৰু দেখুৱাব লাগিব যে সকলো মানৱীয় সম্ভাৱনাত কাৰ্য্যটো অভিযুক্তই কৰিব লাগিব।

২১. সেয়েহে, উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ওপৰোক্ত ৰায়দানৰ পৰা এইটো স্পষ্ট যে, দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'বলগীয়া পৰিস্থিতিসমূহ সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব লাগিব আৰু এনেদৰে প্ৰতিষ্ঠিত তথ্যসমূহ কেৱল অভিযুক্তৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ অনুমানৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ হ'ব লাগিব, অৰ্থাৎ, অভিযুক্তজন দোষী হোৱাৰ বাহিৰে আন কোনো অনুমানৰ ওপৰত সেইবোৰ ব্যাখ্যা কৰিব নোৱাৰি।

২২. এই গোচৰটোত বিবাদিত ৰায়দানৰ ১৫ নং দফাত বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশ ধেমাজীয়ে গোচৰীয়া পক্ষই নথীত দাখিল কৰা তলত উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ উল্লেখ কৰিছে:

- (i) সেই সময়ত অভিযুক্ত আৰু মৃতক ক্ৰমে পুত্ৰ আৰু পিতৃ নিজ নিজ তাৰিখ আৰু সময়ত তেওঁলোকৰ ঘৰত আছিল।
- (ii) সংশ্লিষ্ট সময়ত দুয়োৰে মাজত কাজিয়া হৈছিল।
- (iii) আৰক্ষীয়ে অভিযুক্তৰ পৰা এখন কুঠাৰ জন্ম কৰে।
- (iv) চিকিৎসা প্ৰতিবেদন অনুসৰি মৃতকৰ পেৰিটেল হাড় ভাঙি যোৱাৰ আঘাত আছে, যিয়ে গোচৰীয়া পক্ষৰ মৌখিক সাক্ষীসকলৰ সাক্ষ্য সমৰ্থন কৰে।
- (v) চিকিৎসা প্ৰমাণৰ পৰা দেখা যায় যে মৃত ব্যক্তিজনৰ মৃত্যু আঘাতৰ ফলত হৈছে।

বিচাৰ আদালতে পৰিস্থিতি নং (i)ত উল্লেখ কৰিছে যে অভিযুক্ত আৰু মৃতক নিজ নিজ তাৰিখ আৰু সময়ত তেওঁলোকৰ ঘৰত আছিল; এইটো দেখা যায় যে বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীজন অপৰাধ সংঘটিত হোৱা ঠাইত উপস্থিত আছিল বুলি কোনো নথি নাই। এই পৰিস্থিতি গোচৰীয়া পক্ষৰ কোনো সাক্ষীয়ে প্ৰমাণ কৰা নাই। পৰিস্থিতি নং- (ii) অনুসৰি সংশ্লিষ্ট সময়ত আপীলকাৰী আৰু তেওঁৰ পিতৃৰ মাজত কাজিয়া হৈছিল বুলি, গোচৰীয়া পক্ষৰ ৩ নম্বৰ সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ বাহিৰে এই সন্দৰ্ভত কোনো প্ৰমাণ নথিত নাই য'ত তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ নম্বৰ সাক্ষীয়ে তেওঁক জনাইছিল যে আপীলকাৰী আৰু তেওঁৰ পিতৃৰ মাজত কাজিয়া হৈছিল, অৱশ্যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ নম্বৰ সাক্ষীয়ে বিচাৰ আদালতৰ সন্মুখত এনে কোনো বক্তব্য দিয়া নাই। তেওঁৰ সাক্ষ্যত তেওঁ কেৱল উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁ বাহিৰৰ পৰা

তেওঁৰ পিতৃৰ চিঞৰ-বাখৰ শুনিছিল। তেওঁ আপীলকাৰীৰ মাত শুনিছে নে তেওঁক অপৰাধ সংঘটিত হোৱা ঠাইত দেখা পোৱা বুলি একো উল্লেখ কৰা নাই। গোচৰীয় অপৰাধ সংঘটিত হোৱাৰ তাৰিখত আপীলকাৰী আৰু তেওঁৰ মৃত পিতৃৰ মাজত অপৰাধ সংঘটিত হোৱা ঠাইত হোৱা কাজিয়াৰ সন্দৰ্ভত গোচৰৰ নথিত কোনো বিশ্বাসযোগ্য প্ৰমাণ নথিত নথকা বাবে, বিবাদিত ৰায়দানৰ ১৫ নং দফাত উল্লেখ কৰা পৰিস্থিতি নং- (ii)-ক সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি।

২৩. অতি আচৰিত কথা যে বিচাৰ আদালতে বিবাদিত ৰায়দানৰ ১৫ নং দফাত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ উত্থাপন কৰা অন্যতম কাৰণ হিচাপে মৃতকে অভিযোজন সাক্ষী-৪ৰ আগত দিয়া ন্যায়িক বহিৰ্ভূত মৃত্যুকালীন উক্তিৰ কথা উল্লেখ কৰা নাই।

২৪. অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ৰ সাক্ষ্যৰ বাহিৰে আন সকলো সাক্ষীৰ সাক্ষ্য শুনা সাক্ষ্য যেন লাগে যদিও অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ এ তেওঁৰ জবানবন্দীত উল্লেখ কৰিছিল যে ৰাতি প্ৰায় ৮.০০ বজাত পিতৃৰ চিঞৰ বাখৰ শুনি তেওঁ বাহিৰলৈ ওলাই আহি পিতৃক আঘাতপ্ৰাপ্ত অৱস্থাত দেখা পায় আৰু তেওঁক সোধাত তেওঁৰ পিতৃয়ে কয় যে আপীলকাৰীয়ে তেওঁক আঘাত কৰিছে। যদিও, মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ মৌখিক জবানবন্দীক দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ ভিত্তি হিচাপে গঢ়ি তোলা হ'ব পাৰে, তথাপিও আপীলকাৰীক দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ বাবে কেৱল অসহন ন্যায়িক বহিৰ্ভূত মৃত্যুৰ ঘোষণাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাটো নিৰাপদ নহ'বও পাৰে। এই সন্দৰ্ভত হেৰুজাম চৌবা সিং বনাম মণিপুৰ ৰাজ্য (উপৰোক্ত) গোচৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ে কৰা পৰ্যবেক্ষণ এই গোচৰটোত প্ৰাসংগিক যেন লাগে সেয়েহে, ইয়াত ইয়াক তলত উদ্ধৃত কৰা হৈছে:

“৩. মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ মৌখিক জবানবন্দীয়ে নিঃসন্দেহে দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ ভিত্তি গঠন কৰিব পাৰে, যদিও আদালতে বিচক্ষণতাৰ নিয়ম হিচাপে ইয়াৰ সমৰ্থন বিচাৰে। কিন্তু উক্ত জবানবন্দীটোৰ ওপৰত ব্যৱস্থা লোৱাৰ আগতে আদালতে ইয়াৰ সত্যতা সম্পৰ্কে সন্তুষ্ট হ'ব লাগিব আৰু উক্ত জবানবন্দীটো মৃতকে জবানবন্দীটো দিবলৈ উপযুক্ত অৱস্থাত থকাৰ সময়তে দিছিল বুলি সন্তুষ্ট হ'ব লাগিব। মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ জবানবন্দীক সামগ্ৰিকভাৱে ল'ব লাগিব আৰু এনে মৌখিক জবানবন্দীৰ বিষয়ে সাক্ষ্য দিয়া সাক্ষীজন বিশ্বাসযোগ্যতাৰ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'ব লাগিব।”

এই গোচৰটোত দেখা যায় যে অভিযোজন সাক্ষী নং-৪য়ে প্ৰথমবাৰৰ বাবে মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ ন্যায়িক বহিৰ্ভূত জবানবন্দীৰ কথা উল্লেখ কৰিছে, কেৱল বিচাৰ আদালতত অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ হিচাপে সাক্ষ্য দিয়াৰ সময়তহে তদন্তকাৰী বিষয়া অভিযোজন সাক্ষী নং-৫য়ে অভিযোজন সাক্ষী নং-৪য়ে অপৰাধ সংঘটিত হোৱা ঠাইত পিতৃয়ে দিয়া

মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ জবানবন্দীৰ বিষয়ে তেওঁক একো কোৱা নাই বুলি উল্লেখ কৰিছে। তদুপৰি অভিযোজন সাক্ষী নং-৪ৰ আগত মৃতকে দিয়া মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ জবানবন্দীৰ বিষয়ে আন কোনো অভিযোজন সাক্ষীয়ে একো উল্লেখ কৰা নাই। এনে পৰিস্থিতিত পিতৃয়ে দিয়া মৃত্যুৰ ঘোষণাৰ সন্দৰ্ভত সাক্ষী নং-৪ৰ সাক্ষ্যৰ সত্যতা সন্দেহজনক হৈ পৰে আৰু এনে পৰিস্থিতিত এই আদালতৰ মতামত যে অপৰাধ সংঘটিত হোৱা ঠাইত মৃতকে সাক্ষী নং-৪ৰ আগত দিয়া মৃত্যুৰ ঘোষণাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাটো নিৰাপদ নহ'ব।

২৫. তদুপৰি, এই গোচৰটোত কোনো স্বতন্ত্ৰ সাক্ষীয়ে দেখুৱাব নোৱাৰে যে আপীলকাৰীজন অপৰাধ সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত বা অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা বুলি কোৱা কুঠাৰখন জব্দ কৰাৰ সময়ত ঘটনাস্থলীত উপস্থিত আছিল। তদন্তকাৰী বিষয়াৰ বাহিৰে আন কোনো সাক্ষীয়ে কোৱা নাই যে কুঠাৰখন বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীৰ পৰা জব্দ কৰা হৈছিল বা বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীয়ে উলিয়াই দিছিল। কুঠাৰখনো ফৰেনছিক পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰা হোৱা নাছিল, সেয়েহে, জব্দ কৰা কুঠাৰখন মৃতকৰ আঘাতৰ সৈতে সংযোগ কৰিবলৈ নথিত কোনো ফৰেনছিক প্ৰমাণ নাই। এনে পৰিস্থিতিত, এই আদালতে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হ'বলৈ নথিত কোনো বিশ্বাসযোগ্য প্ৰমাণ বিচাৰি নাপায় যে জব্দ কৰা কুঠাৰখন অপৰাধৰ অস্ত্ৰ আছিল, যিটো এই গোচৰত মৃতকৰ আঘাতৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

২৬. পূৰ্বৰ অনুচ্ছেদসমূহত কৰা আলোচনাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই আদালতে মতপোষণ কৰে যে শব্দ বৰ্ধিচন্দ চৰ্দা বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ গোচৰত (উপৰোক্ত) ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে দিয়া ৰায়দানৰ ১৫৩ নং দফাত উল্লেখ কৰা পাঁচটা চৰ্তৰ ভিতৰত কোনো এটা চৰ্ত গোচৰীয়া পক্ষই পূৰণ কৰাত দুৰ্ভাগ্যজনকভাৱে ব্যৰ্থ হৈছে। সেয়েহে আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে গোচৰটো সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত বুলি ক'ব নোৱাৰি।

২৭. যিহেতু বিচাৰপক্ষই বিবাদিত ৰায়দানত বিচাৰ আদালতে দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা পৰিস্থিতিসমূহ সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে, সেয়েহে আপীলকাৰীয়ে সন্দেহৰ সুবিধা লাভ কৰাৰ অধিকাৰী আৰু বিবাদিত ৰায়দান বাতিল কৰাৰ প্ৰয়োজন।

২৮. ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰণসমূহৰ বাবে বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীক বিবাদিত ৰায়দানৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা দোষী সাব্যস্ত আৰু শাস্তি ইয়াৰ দ্বাৰা বাতিল কৰা হ'ল।

২৯. আপীলকাৰীক তৎক্ষণাত মুকলি কৰি দিয়া হ'ওঁক, যদিহে তেওঁক আন কোনো গোচৰ সংক্ৰান্তত জেলত ৰাখিবলগীয়া নহয়।

৩০. সত্ৰ গোচৰ নং ১০৮(ডিএইচ)/২০১৪ৰ গোচৰৰ নথি সংলগ্ন ফাইলৰ লগতে ৰায়দানৰ প্ৰতিলিপি ধেমাজীৰ বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশৰ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰা হওক।

৩১। এই ৰায়দানৰ প্ৰতিলিপি ধেমাজীৰ জিলা কাৰাগাৰৰ অধীক্ষকলৈও প্ৰেৰণ কৰা হওক, য'ত বৰ্তমানৰ আপীলকাৰীক আটক কৰি ৰখা হৈছে।

৩২। বিদ্বান এমিকাছ কুৰিয়ে প্ৰচলিত নিয়ম অনুসৰি মাননিৰ অধিকাৰী হ'ব।

৩৩। সেই অনুসৰি এই ফৌজদাৰী আপীল মঞ্জুৰ আৰু নিষ্পত্তি কৰা হ'ল।

ন্যায়াধীশ

মোকাবিলা সহায়ক

Translated with the assistance of A.I. Tool, IIT, Guwahati